

16. De profetie van Jakob

D.T. Brinkman, 19/2/1997, 24/5/2004

Genesis 49: 1 - 28

1. Inleiding
2. Profetie
3. Globale uiteenzetting
4. De Zonen
5. Slot

1. Inleiding

In dit gedeelte zien we dat Jakob zijn zonen bijeen roept om, zoals hij zegt, hen te laten horen "wat u in de toekomst wedervaren zal". Daarmee geeft Jakob te kennen hoe belangrijk de woorden zijn welke daarna volgen. Het zijn niet zomaar de laatste woorden van een oude man welke gaat sterven, nee, het is Profetie.

2. Profetie

Profetie komt van het griekse pro-phemi, wat betekent "voor-zeggen". Dus niet in de eerste plaats om de toekomst te voorspellen, maar in die zin dat de profeet namens iemand spreekt. Een profeet spreekt namens God, hij ziet dingen van God en maakt deze, op Gods bevel, bekend aan de mensen, vgl. I. Sam. 9:9, "ziener", II Petrus 1:20, 21. Zo ook Jakob, hij zag wat de toekomst zou zijn voor [de kinderen van] zijn zonen en schetst, in grote lijnen, deze toekomst. Een aantal zaken zijn daarbij opvallend en die willen we dan ook verder gaan bestuderen.

Vóóraf kan echter al wel gesteld worden dat Jakob in grote lijnen de toekomst van Israel schetst, tot de heerschappij van Christus. De woorden van Jakob omvatten daarmee alle latere profetie. Profetie is namelijk ruwweg in drie groepen op te delen:

Groep I

Israel, Wet, Koningen

Groep II

1e komst van Christus

Groep III

2e komst van Christus

De profetieën over de éérste twee groepen (I, II) zijn allen letterlijk vervuld. Er is dan ook, m.i., geen enkele reden om niet te geloven dat de profetieën uit de 3e groep, aangaande de 2e komst van Christus, en de aanstaande toekomst, niet zouden worden vervuld.

3. Globale uiteenzetting

De profetie van Jakob valt grofweg uiteen in drie gedeelten, waarin de geschiedenis van Israel is opgesloten. De profetieën zijn gerelateerd aan de verschillende 'groepen' van zonen van Jakob.

Daarbij houdt Jakob een andere volgorde aan dan de volgorde waarin zij eerder (Gen. 29, 30) worden genoemd. Nu hoeft het niet zo te zijn dat de volgorde als genoemd in Gen. 29 en 30 de "chronologische" volgorde is, maar, los daarvan, de volgorde werd bij het zegenen vaker omgedraaid (Jakob stal Ezau's eerstgeboorte-recht, Jakob draait de volgorde bij de zonen van Jozef om - vgl. Gen. 48). Vaak zien wij hierin achteraf de hand van God!

1e Zonen van Leah

Ruben, Simeon, Levi, Issakar, Juda, Zebulon

2e Zonen van de slavinnen

Slavin van Rachel (Bilha) : Dan, Naftali

Slavin van Leah (Zilpa) : Gad, Aser

3e Zonen van Rachel

Jozef, Benjamin

In de eerste periode, de zonen van Leah, zien we de opkomst en eerste bloei van het volk Israel, tot aan Zebulon, die zijn zijde naar Sidon keert. Dat wil zeggen: hij richt zich op de weelde van de wereld, de heidenen. Sidon staat namelijk, samen met Tirus, voor weelde maar ook voor afgoderij en wordt vaak in één adem genoemd met Babylon, de 'hoer'.

De tweede periode geeft aan de vermenging met de heidenen en de slavernij die er uit volgt. In het bijzonder aandacht voor Dan. Dat is het hoogtepunt van heerschappij van de satan (slavernij) over Israel. Dan zal namelijk zijn stam richten, maar "moge dan een slang op de weg zijn, een hoornslang op het pad, die in de hielen van het paard bijt". De Staten Vertaling zegt: "Dan zal een slang zijn". Velen zien hierin de valse profeet [Openb. 19:20, 20:10], die zijn volk schijnt te richten, maar ze dan als een slang (beeld van satan!) zal bijten. Het is dan ook niet voor niets dat Jakob uitroept, in vers 18, "Op uw heil wacht ik, O Heere!"

De derde periode is het einde van de verdrukkingen. Bijzondere aandacht hier voor Jozef, die -algemeen erkend- een type van de Heere Jezus is maar tevens van het Messiaanse Rijk.

De nadruk ligt dus op Juda, en met name zijn 'nakomeling': Silo, en op Jozef: de Messias en het Messiaanse rijk. Silo betekent "rust" of "vrede". Gezien o.a. Micha 5:3, 4a (rust, vrede), Ef. 2:14 ("Hij is onze vrede") en de omschrijving in Gen. 49:10 wordt door velen aangenomen dat hier met Silo de Heere Jezus wordt bedoeld.

Jakob ziet de inbezitname van Kanaan, de Messias en het Messiaanse rijk, maar hij ziet weinig van de tussenliggende periode(n). Met de kennis die we nu hebben, o.a. historisch, is het echter niet moeilijk in de globale aanwijzingen de geschiedenis te 'lezen'. Zoals eerder gesteld, Jakob ziet hiermee alle aspecten van de eerdergenoemde groepen (I, II, III).

4. De Zonen

Een aantal van Jakob's zonen bekijken we hier (uitgebreider) verder.

Ruben

Ex. 13:11-13, Deut. 21:15-17

Ruben was de oudste zoon en had daarmee het "eerst-geboorte recht". De oudste zoon is de Heere gewijd. Het eerstgeboorte-recht houdt onder andere in dat Ruben een dubbel deel van de erfenis zou moeten krijgen. Hij krijgt dit niet.

De oorzaak hiervan is Gen. 35:22, Ruben had overspel gepleegd met Bilha, de slavin van Rachel en bijvrouw, door Rachel gegeven, van Jakob. Jakob straft hem voor deze zonde door hem het eerstgeboorte-recht, het dubbele deel, te ontnemen en het te geven aan Jozef - zie verder. Tevens wordt Ruben niet aan de Heere gewijd, maar Levi - welke dus als lossen, zie Deut. 21:15-17, optreden moet. Eveneens als straf, voor Ruben!

Simeon en Levi

Simeon en Levi worden in één adem genoemd. Zij hadden namelijk de onttering van hun zuster Dinah gewroken, maar waren hierin te ver gegaan [vgl. Gen. 34:25 e.v.] door ook onschuldigen te doden. Jakob vervloekt hun toorn. Zij zullen worden verstrooid onder Israel. Jakob keert zich af van hen "mijn ziel hebbe geen deel aan hun beraadslagingen".

Levi blijft echter wel herkenbaar aanwezig, namelijk in de tempeldienst. Het volk 'hangt' als het ware aan Juda. Simeon krijgt wel een eigen stamgebied maar krijgt, Deut. 33, géén zegen van Mozes.

Juda

Juda hadden we al eerder gezien; hij krijgt een rijke zegen, namelijk: de Heerschappij over zijn broeders en tevens zal (is) uit Hem de verlosser voort (ge)komen! Juda is een leeuwenwelp, legt zich

neer als een leeuw of leeuw. Oftewel een leeuw die zijn macht niet met gebrul toont maar weet deze macht te hebben en dit toont door zich rustig neer te leggen, onbedreigd. Uit Juda is het Koningshuis, de heerschappij over al het volk.

Zebulon

Zebulon zagen we ook al eerder, het is het begin van het einde van het rijk wegens het feit dat het zich inlaat met de wereld en zich daarop richt. Het gebied van Zebulon was letterlijk gelegen, later, richting Sidon.

Dan

Openb. 12:17-13:1 - Zoals eerder gezegd, "Dan" is het hoogtepunt van heerschappij van de satan (slavernij) over Israel. Uit Dan zal, zo vermoeden velen, de valse profeet voortkomen. Dit is echter een **vermoeden**.

De valse profeet namelijk zal volgens veel uitleggers een Jood moeten zijn, daar anders de Joden de anti-christ, het Beest, niet zouden accepteren. Immers; de anti-christ zal zich voor willen doen als de Messias maar heeft hierbij wel een handlanger nodig om Israel te overtuigen. Nergens wordt eventueel duidelijk gemaakt dat het Beest uit de Joden zal zijn, integendeel: het is het beest uit de Zee, een beeld van de (wereldse) mensen-massa (Openb. 13:1).

Dit beest komt uit de Zee op terwijl de satan, de draak, Openb. 12:18, staat op het zand van de Zee.

Wim Malgo schrijft hierover:

"Heilshistorisch gezien is het zand aan de oever van de zee een beeld van het volk Israel. Dat ontleen we aan Gen. 22:17 [...] Het strand, het zand aan de oever van de zee, reguleert de zee - de volkenzee".

Jb. Klein Haneveld schrijft:

"Al in Openb. hoofdstuk 6 zagen we het beest optreden bij de opening van het eerste zegel. We zagen hem daar als de grote overwinnaar. [...] Ook zal hij met Israel een verbond sluiten. Het volk mag in Palestina wonen en zal hem als Messias aanvaarden".

Daar het volk Israel echter zeer goed weet dat de Messias niet uit de heidenen kan zijn, zal de rol van de valse profeet van groot belang zijn om hen te overtuigen. Nog een aanwijzing dat de valse profeet uit Dan zal zijn vinden we in de 144.000 verzegelden: Openb. 7:4-8. De stam van Dan ontbreekt hier en is vervangen door Manasse, de oudste zoon van Jozef. Zoals ook Jakob profeteerde, nl.: ook Manasse zou tot een groot volk worden (Gen. 48:19). Deze 144.000 verzegelden zullen getuigen, over de gehele wereld, zijn. Dan is hier dus van uitgezonderd. Echter, in het duizendjarig rijk vinden we de stam Dan wel weer terug.

Wanneer echter de aanname, dat uit Dan de valse profeet is, juist is, is het niet verwonderlijk dat deze ontbreekt bij de getuigen.

Jozef

Jozef, type van de Heere Jezus, type van het Messiaanse rijk. Hij is de uitverkorene onder zijn broeders. Jozef zien we niet als stam in Israel, maar **hij krijgt een dubbel deel** in/via zijn zonen: Manasse en Efraim. Zo wordt dus aan Jozef het eerstgeboorte-recht van Ruben gegeven, het dubbele deel.

5. Slot

De "laatste woorden van Jakob" zijn dus veel meer dan de woorden van een oude man welke gaat sterven! Het beslaat de geschiedenis van Israël: de wording, opkomst en ondergang, de (verre) toekomst. Helaas is de tijd te kort om alle aspecten uit te diepen. Een belangrijk aspect echter, wat naar mijn mening zeer duidelijk naar voren komt, is de roep om verlossing, de roep om de Messias. Ook toen al!

Bronnen:

- NBG, SVV vertaling
- SeedMaster Bibleprogram (Matthew Henry Cmt, Nave's Topical, etc)
- "The Last words of Jacob", Carl Armerding
- "Openbaringen van Jezus Christus", Wim Malgo
- "Openbaring", Jb. Klein Haneveld
- "Schematische Bijbellessen", Dr. Scofield
- "Wat Gelooft de Christen?", R.H. Matzken